

Egyedül a Szentírás – Sola Scriptura

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Ézsaiás 8:20; Márk 12:10, 26; Lukács 24:27, 44-45; 1Korintus 4:1-6; 2Timótheus 1:13; Titusz 1:9

„Mert Isten igéje élő és ható, élesebb minden kétélű kardnál, mélyre hatol, az elme és a lélek, az izületek és a velők szöválásáig, és megítéli a szív gondolatait és szándékait” (Zsid 4:12, RÚF).

Az „egyedül a Szentírás” (Sola Scriptura) protestáns jelmondat a teológia egyedüli normájaként és meghatározó forrásaként emeli ki a Szentírást. A római katolikus teológiával ellentétben, amely a Szentírást és a hagyományt hangsúlyozza, a protestáns hit az „egyedül” kifejezést tette hangsúlyossá, azaz a hit és a tantételek kérdésében *egyedül* a Szentírás a legfőbb tekintély.

A Biblia adott a reformációnak meghatározó erőt és tekintélyt a Róma, valamint az évszázadokon át tanított tévedések elleni fellépéshez. A Szentírás allegorikus értelmezésével szemben, amely szerint a bibliai kijelentésekbe többfajta értelmezést lehetett beleolvasni, a protestáns reformátorok a nyelvtani-történelmi értelmezést hangsúlyozták, komolyan véve a bibliai szakasz nyelvtani és szó szerinti jelentését.

Ezen a héten részletesebben vizsgáljuk meg a Sola Scriptura elvét. Megtanuljuk majd, hogy ez magában foglal olyan bibliaértelmezési elveket, amelyek elengedhetetlenek Isten Igéjének helyes megértéséhez. Protestánsként a legfőbb hitelvi tekintélynek kell tartanunk a Bibliát.

A SZENTÍRÁS IRÁNYADÓ NORMÁJA

A hetednapos adventisták kezdettől fogva a Könyv (a Biblia) népének tekintették magukat, ami azt jelenti, hogy a Bibliában hívő keresztények vagyunk. A Sola Scriptura (egyedül a Szentírás) elvét valljuk, vagyis elismerjük a Biblia sajátos tekintélyét. Egyedül a Szentírás a döntő szabály a teológiánkban, ez a legfőbb tekintély az életünkre és a hitelveinkre nézve. A Bibliához képest alárendelt az egyéb források szerepe, mint a vallási tapasztalaté, az emberi logikáé vagy a hagyományé. Valójában a Sola Scriptura elvének kell őriznie a Szentírás tekintélyét attól, hogy az egyháztól és az egyházi magyarázattól függjön. Ez zárja ki annak lehetőségét, hogy az értelmezési normák a Biblián kívülről eredjenek.

Olvassuk el 1Kor 4:1-6 vereseit, különösen a 6. verset, amelyben Pál azt tanácsolja, hogy ne menjünk „túl azon, ami meg van írva”! Miért olyan fontos ez a figyelmeztetés a hitünkre nézve?

Nem menni túl azon, ami meg van írva nem zárja ki azt, hogy más tanulmányozási területekről származó véleményeket kölcsönzünk, mint például a bibliai régészet vagy a történelem köre. Más területek is megvilágíthatnak egyes bibliai kérdéseket és szentírási háttereket, ezáltal segíthetnek jobban megérteni a bibliai szövegrészt. Nem zár ki más eszközöket a magyarázat terén, pl. lexikonok, szótárak, konkordanciák és egyéb könyvek vagy kommentárok használatát. A Biblia helyes értelmezésében azonban a Szentírás szövege előnyt élvez minden más megközelítéssel, tudománnyal és másodlagos segítséggel szemben. Más nézeteket gondos mérlegelésnek kell alávetni a Szentírás egészének az alapján. Határozottan kijelenthetjük a Sola Scriptura elvének gyakorlása kapcsán, hogy amikor a hitünk értelmezése közben valamilyen ellentét merül fel, akkor csak a Szentírás bír olyan tekintéllyel, amely az összes többi forrás vagy egyházi hagyomány fölött áll és ítéltet azokkal kapcsolatban. Nem mehetünk túl azon, nem léphetünk fel az ellen, ami meg van írva a Bibliában. Az igazi kereszténység és a meggyőző evangéliumi prédikálás kérdésében az a döntő, hogy megfigyelhető-e a Szentírás tekintélye iránti szilárd elkötelezettség.

„A földön minden írás és hitelv igazi ura és mestere egyedül a Szentírás”
(*Luther's Works*. 32. köt., Philadelphia, 1999, Fortress Press, 11-12. o.).

Olvassuk el ApCsel 17:10-11 szakaszát! Hogyan mutatnak rá ezek a versek arra, amiről itt szó van: a Szentírás elsőségére?

A SZENTÍRÁS EGYSÉGE

A Bibliában az áll, hogy „*a teljes Írás Istentől ihletett*” (2Tim 3:16), „*az Írás egyetlen próféciája sem ered önkényes magyarázatból*” és „*a Szentlélektől indítva szóltak az Istentől küldött emberek*” (2Pt 1:20-21, RÚF). Tulajdonképpen Isten a Biblia szerzője, ezért is láthatunk alapvető egységet és harmóniát a Szentírás különböző részei között a fontosabb tanításokban.

Olvassuk el Tit 1:9 és 2Tim 1:13 verseit! Miért lényeges a Biblia egysége hitünk szempontjából?

A Szentírás éppen az isteni ihletettségből fakadó belső egysége alapján lehet önmaga értelmezője. Amennyiben nem volna teljes, átfogó egységben a Szentírás tanítása, nem találhatnánk összhangot a hitelvekben, bármilyen témáról is legyen szó. A Biblia egysége nélkül az egyháznak nem lenne eszéke arra, hogy megkülönböztesse az igazságot a tévedéstől, nem utasíthatná el az eretnokséget. Nem volna alapja fegyelmi intézkedések alkalmazására, sem arra, hogy kiigazítsa az Isten igazságától való elhajlásokat. A Szentírás elveszítené meggyőző és felszabadító erejét.

Jézus és a Biblia írói a Szentírás egységéből indultak ki, ami isteni eredetén alapszik. Látjuk ezt a bevett gyakorlatokban, ugyanis egyforma súllyal idézték az ószövetségi könyveket (Róm 3:10-18; itt Pál idézett *A prédikátor könyvéből* [7:20], *A zsoltárok könyvéből* [5:10; 10:7; 14:3-4] és *Ézsaiás próféta könyvéből* [59:7-8]).

A Biblia írói a Szentírást elválaszthatatlan, összefüggő egésznek tekintették, amelyben a főbb témákat még tovább kifejtik. Nincs összeférhetlenség az Ószövetség és az Újszövetség között. Az Újszövetség nem hoz új evangéliumot, sem új vallást. Az Ószövetség kiteljesedik az Újszövetségben, az Újszövetség pedig az Ószövetségre épül. Ily módon a két szövetség kölcsönhatásban áll egymással, egymást megvilágítva.

A Szentírás egységéből az is következik, hogy a teljes Írást (Tota Scriptura) figyelembe kell venni, amikor egy bibliai témakört tanulmányozunk, ahelyett, hogy tanításunkat csupán elszigetelt kijelentésekre alapoznánk.

Mit tegyünk, ha olyan igehelyekkel vagy kijelentésekkel találkozunk a Bibliában, amelyek látszólag ellentmondanak egymásnak? Hogyan oldhatók fel ezek?

A SZENTÍRÁS TISZTASÁGA

Aligha lehet önmagában hatásos bármilyen hivatkozás a Szentíráásra, ha az igehely jelentése nem egészen világos.

Olvassuk el Mt 12:3, 5, 19:4, 21:42, 22:31, 24:15, Mk 12:10, 26, 13:14 és Lk 6:3 verseit! Mit fejezett ki Jézus, amikor többször is utalt a Szentírás üzenetének világos voltára?

A bibliai bizonyágtétel félreérthetetlen: az Ige kellően világos, annyira, hogy gyermekek és felnőttek is megérthetik, főként az alapvető tanításait. Ugyanakkor számtalan lehetőségünk van arra, hogy még tovább mélyítsük a tudásunkat és a megértésünket. Nincs szükségünk arra, hogy egy egyházi tanítóhivatal értelmezze számunkra a Bibliát. A minden hívő papságának elve szerint a Biblia magyarázata nem korlátozódik néhány kiválasztott ember, éldául a hivatásos papság értelmezésére. Tehát az Ige arra bátorít, hogy mi magunk tanulmányozzuk, hiszen képesek vagyunk megérteni Isten üzenetét. Helyes az észrevétel, miszerint „a bibliai írók következetes példája azt mutatja, hogy a Szentírást egyszerű, szó szerinti értelemben kell venni, kivéve, ha világos és egyértelmű jelképet használ... Nincs szükség a szó szerinti értelmezés »hüvelyének« lehámozására ahhoz, hogy eljussunk valamiféle misztikus, rejtett, átvitt értelmezés szerinti jelentés »magjához«, amit csak a beavatottak ismerhetnek fel” (*Handbook of Seventh-day Adventist Theology*. Hagerstown, MD, 2000, Review and Herald Publishing Association, 65. o.). A Biblia világos volta a nyelvezetére, a jelentésére és a Szentírás kifejezéseire egyaránt vonatkozik. A bibliai írók határozott igazságot szándékoztak közvetíteni, nem szubjektív, ellenőrizhetetlen és többértelmű módon képviselték a bibliai üzenet.

A fentiek azonban nem azt jelentik, hogy időről időre ne találkozhatnánk olyan igehelyekkel és gondolatokkal, amelyeket nem értünk vagy nem tudunk teljes mértékben felfogni, hiszen itt a Szentírásról van szó, mi pedig csak bűnös emberek vagyunk. Mindemellert Isten Igéje elég világosan és tisztán szól azokról a témakörökről, amelyeket tudnunk és értenünk kell, különösen az üdvösség kérdéseiben.

Idézzünk fel olyan eseteket, amikor bizonyos igehelyeket nem értünk, de később sikerült tisztázni azokat! Mit tanultunk az ilyen tapasztalatokból, ami segíthet másoknak, akik hasonló kérdésekkel küzdenek?

IGÉT IGÉVEL MAGYARÁZNI

A Szentírás kifejezetten az egységessége miatt lehet önmaga értelmezője. Enélkül nem lehetne az a világosság, amely megmutatja önnön jelentését, úgy, hogy a Szentírás egyik része egy másikat magyaráz, így adva meg a kulcsot a vonatkozó igehelyek megértéséhez.

Olvassuk el Lk 24:27, 44-45 verseit! Hogyan utalt Jézus a Szentírásra, amikor arról beszélt, hogy ki is Ő valójában? Mit tudhatunk meg ebből az Ige olvasásáról?

Az a szép abban, ha a Szentírás önmagát magyarázza, hogy további fényt vet a jelentésére. Így nem próbálunk válogatás nélkül különféle igehelyeket csokorba kötni, a saját véleményünk igazolására. Ehelyett körültekintően figyelembe vesszük minden versnek a szövegösszefüggését. A közvetlen környezet vizsgálata mellett, amikor közvetlenül tanulmányozzuk az igehely előtti és utáni részt, tekintettel kell lennünk annak az egész könyvnek az összefüggéseire, amelyből az adott igehely származik. Továbbá, mivel Pál szerint az Igében mindent, „*amit korábban megírtak, a mi tanításunkra írták meg*” (Róm 15:4, RÚF), tanulmányoznunk kell azt is, hogy mit tanít a teljes Szentírás az adott témakörrel. „A Biblia megmagyarázza önmagát úgy, hogy egyik szöveget a másikkal magyarázza. A tanuló tanulja meg, hogy az Igét mint egységet tekintse, és lássa meg az egyes részek összefüggését. Ismerje meg a Szentírás magasztos központi tárgyát, Istennek a világgal való eredeti szándékát, a nagy küzdelem keletkezését és a megváltás munkáját” (Ellen G. White: *Előtted az élet. Nevelés.* Budapest, 1992, Advent Kiadó, 189. o.)! Amikor igét igével hasonlítunk össze, fontos, hogy átfogóan tanulmányozzuk a Bibliát. Amennyiben lehetséges, ezt az eredeti nyelveken tegyük, de legalábbis egy jó bibliafordítás segítségével, amely hű az eredeti héber és görög szöveg jelentéséhez. Bár az eredeti nyelvek ismerete nem elengedhetetlenül szükséges ahhoz, hogy kellőképpen megértsük a Bibliát, de annak bizonyosan segít, aki ismeri. Más esetben, ha alázatos lelkülettel tanulmányozzuk az Igét, hűséges és imádságos szívvel, az egészen biztosan meghozza a kellő eredményt.

Gondoljunk egy hitelvre, mint pl. a holtak állapota! Amennyiben csupán néhány igehelyre koncentrálnánk, tévedésbe esnénk, ha más igehelyeket figyelmen kívül hagynánk. Ezek szerint mennyire fontos összegyűjteni és elolvasni mindent, amit a Biblia az adott témáról mond, hogy valóban megértsük a tanítását?

SOLA SCRIPTURA ÉS ELLEN G. WHITE

Olvassuk el Ézs 8:20 versét! Miért fontos mindig visszautalni a bibliai törvényre és bizonyágtételre, mint tanításunk és hitelveink zsinórmértékére? Mit mondhatunk azoknak a prófétáknak a szolgálatáról, akiknek az írásai nem kerültek be a bibliai kánonba?

Amikor a Sola Scriptura (egyedül a Szentírás) elvéről beszélünk, a heted-napi adventisták óhatatlanul is szembetalálják magukat azzal a kérdéssel, hogy mi a helyzet Ellen G. White-tal, aki szintén Isten ihletésére írt, és a maradék nép között Isten hírnökeként szolgált. Hogyan viszonyulnak az ő írásai a Szentíráshoz? Ellen White írásainak még a felületes olvasása is azt mutatja, hogy minden gondolatában és egész teológiájában alapvető, központi szerepe volt a Bibliának. Gyakorlatilag többször is megerősítette, hogy a Biblia a legmagasabb tekintély, minden hitelv, hitpont és hitgyakorlat végső normája, zsinórmértéke (lásd Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2013, Advent Kiadó, 510. o.). Továbbá világosan képviselte és védte a protestáns Sola Scriptura elvét (lásd i. m. 10-11. o.). Ellen White így utalt a Szentíráshoz képest a saját írásaira: „Ez a kisebb világosság, hogy az embereket a nagyobb világossághoz vezesse”, ami alatt pedig a Bibliát értette (*The Advent Review and Sabbath Herald*. 1903. január 20.). Írásai nem rövidíthetők le vagy helyettesíthetők a komoly igetannulmányozást. „Nem ismeritek a Szentírást. Ha Isten Igéjét tanulmányozásokat tárgyává tennétek, vágyva, hogy elérjétek a Biblia mércéjét, ha törekednétek a keresztény teljességre, akkor nem lett volna szükség a *Bizonyágtételekre*. Mivel elhanyagoltátok a lehetőséget, hogy megismerjétek ihletett Könyvét, ezért akar Isten elérni hozzátok az egyszerű, közvetlen bizonyágtételekkel” (Ellen G. White: *Testimonies for the Church*. 2. köt., 605. o.). Ennek megfelelően kell értékelnünk az írásait. Ugyanúgy ihletettek, mint a Biblia íróinak művei, de más rendeltetésük, mint a Szentírásé. Nem kiegészítik azt, hanem annak alárendelt írások. Ellen White soha nem akarta, hogy írásai átvegyék a Szentírás helyét. Ellenkezőleg! Mindig felemelte a Bibliát mint a hit és gyakorlat egyedüli zsinórmértékét.

Gondoljunk bele, hogy milyen felmérhetetlen ajándékot kaptunk Ellen G. White szolgálata által! Hogyan tanulhatjuk meg jobban értékelni azt a nagyszerű világosságot, amit írásain keresztül nyerünk, miközben kiemeljük a Szentírás elsőségét?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Ellen G. White: *Előtted az élet. Nevelés.* Budapest, 1992, Advent Kiadó, „Bibliatanítás és – tanulmányozás” c. fejezet, 184-191. o.; *Szemelvények Ellen G. White írásaiból.* 3. köt., Budapest, 2010, Advent Kiadó, „Az Ige mindenekfelett” c. fejezet, 29-32. o.

„A Biblia olvasóit oktatni kell arra, hogy a tanulékonyág lelkületével közeledjenek az Igéhez. Kutassuk lapjait, de ne azért, hogy alátámasszuk saját véleményünket, hanem azért, hogy megtudjuk, mit mond Isten! A Bibliát csak a Szentlélek segítségével ismerhetjük meg, aki az Igét adta. Az ismeret elnyerése érdekében a Szentlélek vezetése alatt kell élnünk. Engedelmeskednünk kell mindannak, amit Isten Igéje parancsol... A Biblia tanulmányozása komoly erőfeszítést és kitartást kíván tőlünk. Amiképpen a bányász leás a földbe az arany kincsekért, ugyanolyan komolyan és állhatatosan kell nekünk is keresnünk Isten Igéjének drága kincseit” (Ellen G. White: *Előtted az élet. Nevelés.* Budapest, 1992, Advent Kiadó, 187-188. o.).

„Amikor a Biblia lesz ételek és italok, amikor annak leírásait jellemetekbe építitek, jobban fogjátok tudni, hogyan vegyetek tanácsot Istentől. Felmagasztalom előttem a drága Igét! Ne emlegessétek szavaimat, ne szóljatok eként: »Ellen G. White ezt és ezt mondta«! Kutassátok ki, mit mond Izrael Ura, Istene, azután cselekedjétek parancsait” (*Szemelvények Ellen G. White írásaiból.* 3. köt., Budapest, 2010, Advent Kiadó, 33. o.)!

BESZÉLJÜK MEG!

- 1) Milyen téves nézeteket vallanak egyesek, azért, mert csak néhány kiválasztott igehelyet néztek át, ahelyett, amit a Biblia egésze mond az adott témáról?
- 2) Mt 11:11 versében Jézus kijelentette Keresztelő Jánosról: „*az aszszonytól születettek között nincs nagyobb Keresztelő Jánosnál; de aki a legkisebb a mennyek országában, nagyobb nála*” (RÚF). Itt egy prófétára utalt, akinek nincs írása a Bibliában, mégis ezt mondta róla. Ezek szerint miért nem szükségszerű, hogy egy igaz prófétának könyve legyen a Bibliában? Ebben az állításban milyen üzenetet találunk mi, hetednapi adventisták?
- 3) Adventistaként nem egyedül valljuk a Bibliáról, hogy számunkra ez a legfőbb tekintély. Más egyházak is ezt teszik. Mégis miért lehetnek olyan, egymásnak ellentmondó hitelvek, amelyek más keresztények állítása szerint ugyancsak a Bibliából erednek?

RÓNAY GYÖRGY:

CSILLAG

Ablakomon
egy csillag néz be.
Gondolkodom,
miféle végre
szánt minket, aki alkotott.
Itt engem, ott a csillagot.

Feleljetek,
mennyei fények!
Egy percig egy
csillaggal élek,
s az, mint ki titkot rejteget,
úgy néz velem farkasszemem.

Sejti talán,
hogy aki égi
útja során
egyre vezérli,
ugyanaz tartja számon itt
hajunk őszülő szálait?

Tudja-e: dús
fénye se drágább,
mint ama bús
téli madárcák,
melyeket egy-egy hajnalon
megfagyva lelsz az utakon?

Mert ami csak
él a világban,
terv, akarat, őrzi szilárdan,
és azt se veszti el az Úr,
mi a halálon túlra hull.

Mély pihenés
lesz, ami ott vár.
Gondviselés, tárd ki karod
már!
Ölelj magasba, mint ahogy
a nyájas ég a csillagot!